

Neptun kód:		BTTOR300RKÖ		
Az óra címe:		Oktató:	Tárgyjegyző:	
Magyarország bronz- és vaskora		Pusztainé Fischl Klára	Pusztainé Fischl Klára	
Az óra címe angol nyelven:			Az óra időpontja:	
The Bronze and Iron Age in Hungary			Meghirdetéskor megadva	
Az óra tanterv szerinti felhasználhatósága:				
Az óra típusa:	Beszám. kötelezettség	Heti óraszám:	Kreditérték:	Előfeltétel:
előadás	Aláírás, szemináriumi dolgozat készítése és zárthelyi dolgozat sikeres megírása	2	3	–
Az óra rövid tartalmi ismertetése:				
<p>Az előadáson kronológiai sorrendben tárgyaljuk a Kárpát medencében az ie. 2800-tól az időszámításunk kezdetéig élő kultúrák és népek tárgyi hagyatékát és történelmét. Kiemelt figyelmet fordítunk a fémművesség technikájának és tárgytipusainak fejlődésére, a fémkincsek előfordulásának lehetséges lokalizálására. A történelmi népek korai írásos említése és a legkorábbi numizmatikai tárgyi hagyaték tárgyalására is sor kerül.</p> <p>A fontosabb lelőhelyek kutatástörténetét, a jelenleg is folyó ásatásokat és az időrend szempontjából nélkülözhetetlen, új módszerekkel történt feldolgozásokat is tárgyaljuk.</p>				
Az óra tematikája, vizsgakérdések stb. részletes ismertetése:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. A magyarországi bronzkor és vaskor kutatástörténete 2. Rézkor-Bronzkor váltása, bronzkor fogalma 3. Korabronzkor a Dunántúlon 4. Korabronzkor a Tisza mentén 5. Középső bronzkor a Dunántúlon 6. Bronzkori tell kultúrák 7. Bronzkori kincs horizontok 8. Halomsíros időszak 9. Késő bronzkor (Pregáva-Gáva- és Urnamezős kultúrák) 10. Vaskor fogalma és a preszkíták 11. Hallstattkor 12. Szkíták 13-14. Kelták 15. A Vaskor történelmi forrásai 				
A vizsgakérdések megegyeznek a feldolgozott témákkal.				
Jegy szerzésének feltételei:				
Aláírás, kollokvium				
Fontosabb kötelező irodalom jegyzéke:				
<p>Kalicz N.: Die Frühbronzezeit in Nordost-Ungarn. ArchHung 45 (1968).</p> <p>Bóna I.: Die mittlere Bronzezeit Ungarns und ihre Südöstlichen Beziehungen. ArchHung 49 (1975).</p> <p>Bronzezeit in Ungarn. Forschungen in Tell-Siedlungen an Donau und Theiss. Hrg.: Meier-Arendt, W. Frankfurt am Main 1992.</p> <p>Kemenczei Tibor: Die Spätbronzezeit Nordostungarns. ArchHung 51 (1984)</p> <p>Kőszegi F.: A Dunántúl története a későbronzkorban. – The history of Transdanubia during the late bronze age. BTM Műhely 1, 1988, Budapest.</p> <p>Szabó Miklós: A keleti kelták - A késő vaskor a Kárpát-medencében, L'Harmattan, Budapest, 2005.</p> <p>Szkíta aranykincsek. MNM kiállítási katalógus, Budapest, 2005.</p>				
Fontosabb ajánlott irodalom jegyzéke:				
<p>V. Szabó G.: A bronzkor csongrád megyében (Történelmi vázlat a készülő régészeti állandó kiállítás kapcsán).— Die Bronzezeit im Komitat Csongrád. Eine historische Skizze anlässlich der künftigen ständigen Ausstellung. — The Bronze Age in county Csongrád. A historical outline made on the occasion of the arrangement of the permanent archaeological exhibition. Múzeumi Füzetek — Csongrád 2 (1999) 51–117.</p> <p>Kulturen der Frühbronzezeit des Karpatenbeckens und Nordbalkans. Beograd 1984.</p>				

Szabó G.: Ház, település és településszerkezet a késő bronzkori (BD, HA, HB periódus) Tisza-vidéken. — Houses, settlement and Settlement structures in the Tisza region of the Late Bronze Age. MOMOS II (2004) 135–170.

Ecsedy István: ásatások Zók Várhegyen (1977–1982) (Előzetes jelentés). JPMÉ 27 (1982) /1983/ 59–105.

A bronzkor kincsei Magyarországon. Pécs, 1995.

Dani J.: A Kárpát-medence ÉK-i részének kulturális és kronológiai kérdései a kora bronzkor időszakában. — Cultural and chronological Question concerning the N-E Part of the Carpatian Basin in the Early Bronze Age. MOMOS I (2001) 129–161

Szatmári I.: Beiträge zur frühbronzezeitlichen Geschichte von Nordostungarn (Siedlungsspuren der Makó- und Nyírség-Kultur in Tiszalúc-Sarkad (Kom. Borsod-Abaúj-Zemplén). — Adatok Északkelet-magyarország kora bronzkori történetéhez. A Makó és a Nyírség kultúra településnyomai Tiszalúc-sarkadon. JAMÉ XLI (1999) 59–99.

Figler A.: Die Fragen der Frühbronzezeit in Nordwest-Transdanubien. — Északnyugat-Dunántúl korai bronzkorának kérdései. Zalai Múzeum 5 (1994) 21–38.

Tóth K.: A kora bronzkori kutatásának helyzete Magyarországon. — Die Lage der Frühbronzezeitforschung in Ungarn. JAMÉ XLV (2003) 65–111

Tóth K.: Kora bronzkori temetkezések Szeged-Kiskundorozsma határában. — Frühbronzezeitliche Bestattungen in der Gemarkung von Szeged-Kiskundorozsma. MFMÉ– StudArch 8 (2002) 31–75

Bondár, M.: Early bronze Age settlement patterns in south-west Transdanubia. Anteus 22 (1995) 197–267.

Reményi L.: Megjegyzések a Kárpát-medence középső bronzkori „virágkorának” kérdéséhez. Remarks of the Middle Bronze Age „prosperity” in the Carpatian Basin. Ősrégészeti Levelek 5 (2003) 51–64

Ároktő-Dongóhalom. Bronzkori tell telep. Bronzezeitliche Tell-Siedlung in Ároktő-Dongóhalom Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Régészeti Emlékei 4, 2006.

Bronze Age Tell Settlements. IPH I (1988)

E. D. Matuz – Gy. Nováki: Spätbronzezeitliche, früheisenzeitliche Erdwälle in Nordungarn. IPH X (2002)

Kiss V.: megfigyelések a Mészbetétes kerámia kultúrája temetkezési szokásairól és társadalmáról. — Observations on the funerary rites and the society of the Transdanubian Encrusted Pottery Culture. MOMOS III (2004) 243–266

Bácsmegi G. – Sümegi P.: Héhalom-Templomdomb bronzkori tell geoarchaeológiai vizsgálata. — Héhalom-templomdomb: geoarchaeological Investigations of a Bronze Age Tell. CommArchHung 2005, 167–176.

Százhalombatta Archeological Expedition 1-2, Matrica Museum 2000, 2005 ED.: I. Poroszlai, M. Vicze.

24, V. Szabó, G. 1996: A Csorva-csoport és a Gáva-kultúra kutatásának problémái néhány Csongrád megyei leletegyüttes alapján. — Forschungsprobleme der Csorva-Gruppe und der Gáva-Kultur aufgrund einiger Fundverände aus dem Komitat Csongrád. Móra Ferenc Múz. Évk. Studia Archaeologica 2, 9–109.

Egyéb tudnivalók:

Kiegészítő anyagismeret gyakorlaton a részvétél kötelező